

18. ÉRTÉKESEK VAGYUNK!

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

Készítette: dr. Szászi Andrea

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A harmadikos gyermekekre nagyon erősen jellemző a teljesítménykényszer, ill. a kudarctól való félelem. Azért akarnak teljesíteni, mert elismerésre, elfogadásra vágnak. Ez az érzelmeikre is hatással van. Bár már megkezdődött a saját korosztályhoz való átpártolás, és egyre fontosabbá válik számukra a korcsoport véleménye, mint a felnőtteké, de még mindig jelen van a felnőttek, ill. tekintélyszemélyek általi elfogadás vágya. Gyakran élük meg kudarcként azt is, ha valamit nem úgy tudtak teljesíteni, ahogyan szeretnék volna, vagy éppen csak nem kaptak dicséretet érte. Gyakran találják szemben magukat irreálisnak, teljesíthetetlennek tűnő elvárásokkal, amire aztán negatív érzelmekkel és viselkedésmóddal reagálnak. Igaz ez abban az esetben is, amikor az elvárások ugyan teljesíthetők lennének, de a tanuló a saját képességei, készségei miatt nem tud annak megfelelően megfelelni.

Mivel ebben a korban a tanuló valóságérzete is nő, egyre nyitottabb lesz a külvilág dolgaira, szembesül azzal, hogy ő különbözik a többiektől. Mások a képességei, erősségei és gyengeségei, melyek a feladatvégzésben is megjelennek. Sajnos korunkban a gyermekek jó része küzd valamilyen jellegű és erősségű kisebbségi érzéssel. Éppen ezért a többiektől való különbözőséget gyakran úgy élük meg, hogy ők rosszabbak, kevesebbek, értéktelenebbek másoknál. Az óra célja ebből a sajátosságából indul ki. Egyrészt szeretnénk erősíteni a gyermekekben azt az érzést, hogy Isten kegyelméből, szeretete által értékesnek tart és elfogad. Másrészt arra bátorítjuk a gyermekeket, hogy saját magukba nézve ne a hiányosságaikat, hanem a bennük lévő lehetőségeket vegyék észre, és térképezzék fel. Ehhez a többszörös intelligencia- (sokrétű intelligencia) elmélet különböző területeit alkalmazzuk.

Az alábbi két linken a sokrétű intelligenciáról és a katechézisben való használatáról olvasható elméleti háttér és gyakorlati ötlettár.

https://www.refpedi.hu/documents/4405/sokrete_intelligencia_cikk.doc

https://www.refpedi.hu/documents/4406/MRN_XIII.2.Egyenisegre_hangolva1.doc

https://www.refpedi.hu/documents/4407/Lehet-e_mindenki_tehetseges_MRN_tanulmany.doc

Ez az óra tartalmában és célkitűzésében jól illik Zákeus története és az ezt követő témák/történetek (Hogyan viselkedjünk másokkal? A farizeus és vámszedő) közé. A korábbiakban eljutottunk odáig, hogy Jézus Szabadítóként képes olyan helyzetekben is segítség és szabadítás lenni, ahol senki más sem tud cselekedni. Ezen az órán felismertethetjük a gyermekekkel, hogy megtapasztalhatjuk Isten szabadítását a kisebbségi érzéstől, értéktelenségünk és hiábavalóságunk érzésétől is. Eljutunk odáig, hogy Isten szemében értékesek vagyunk, és ő látja a bennünk lévő lehetőségeket. Éppen ezért mi is láthatjuk az értéket, a lehetőségeket másokban is. Majd a következő leckékben tovább visszük ezt a fonalat: az arany szabály segítségével rámutatunk arra, hogy Jézus példát és utat mutatott a másokkal való viselkedésre. Ehhez kapcsolódik konkrét bibliai történetként a farizeus és vámszedő példázata.

Azért, hogy a gyermekekben megerősödjön az Isten általi értékesség és elfogadottság érzése, és bátrabban merjék a jó lehetőségeiket használni, illetve előkészítsük a következő témákat, ne sajnáljuk az órát a témával kapcsolatos közös játékokra és beszélgetésekre!

Az óra a csoportközösség építésére, belső konfliktusok kezelésére, ill. a diákok egymás iránti elfogadottságának segítésére is alkalmas a hangsúlyok és a feladatok révén.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
- Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. - Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: - Tudjon segítséggel a tankönyv képei és szövege alapján beszélni a saját és mások értékeiről. - Tudja segítséggel értelmezni a lecke Igéjét: Sámuel 1. könyve 16,7	- Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. - Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: - Tudjon a tankönyv képei és szövege alapján beszélni a saját és mások értékeiről. - Tudja értelmezni és magyarázattal kiegészíteni a lecke Igéjét: Sámuel 1. könyve 16,7.

ÓRAVÁZLAT-JAVASLAT

GYÜLEKEZETEK, ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Az egyénben rejlő lehetőségek feltérképezése, az Isten általi elfogadottságérzés erősítése, egymás iránti elfogadás segítése.

Kognitív cél: Zákheus történetén keresztül annak a felmutatása, hogy Jézus elfogad teljes valónkban, és látja az emberekben rejlő lehetőségeket is.

Affektív cél: Az értékességérzés és a hozzá kapcsolódó elfogadási igény érzelmi hátterének feltérképezése a csoportban.

Pragmatikus cél: Az egyénben rejlő lehetőségek feltérképezése, és bátorítás azok kifejezésére, ill. másokban való felfedezésére.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Milyennek látod önmagad? Milyennek látnak téged? - Vigyünk be olyan tükröt az órára, aminek van normál tükör része, ill. nagyító vagy kisebbítő jellege is. Kérjük meg a gyermekeket, hogy nézzenek bele a tükörbe, és mondjanak néhány jellemzőt arról, amit saját magukról a tükörben látnak! - Állítsuk párokba őket, és kérjük meg arra is, hogy pusztán külső tulajdonságokat mondjanak első ránézésre a társukról!	Segédeszköz: tükör, lehetőleg olyan, aminek van normál és nagyító/kisebítő része is (kozmetikai tükör). Jó, ha van nálunk több tükör, hogy nagyobb létszám esetén gyorsabb lehessen a feladat végrehajtása. A feladat második részénél mindenképpen előre beszéljük meg, hogy ne gúnyolják egymást, és figyeljenek arra, hogy reális dolgokat mondjanak! Nem baj, ha belső tulajdonságok is előkerülnek, de elsősorban külső tulajdonságokat kérjünk! Ha túl sok belső tulajdonságot mondanak,

	Átvezetés: Isten minden embert egyedinek és különlegesnek teremtett. Mindenkinek adott valamilyen képességet. Ezt a Biblia talentumnak nevezi. Amikor Isten ránk tekint, nem csupán azt látja, hogy milyen a külsőnk. Azt is, hogy milyenek vagyunk teljes egészében. Ha a körülöttünk lévő emberekre nézünk, mi is észrevehetjük, hogy ők miben értékesek.	akkor beszéljessünk a diákokkal arról, hogy mi alapján látnak és mondanak rólunk dolgokat, ill. mi magunk mi alapján nyilatkozunk másokról! TKGY 92. oldalán vagy TKEI 108. oldalán található rész akár teljes egészében közösen elolvasható vagy elmondható.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Miben vagy jó? A TKGY 92–93. oldalán vagy TKEI 108–109. oldalán, a körökben található képek segítségével kérjük meg a gyermekeket, hogy válasszanak ki hármat-hármat az alábbi kérdésekre: • Melyek azok a tevékenységek, amelyeket a legszívesebben végzel? • Melyek azok, amelyekben ügyesnek/jónak érzed magad? Ha mindenki egyénileg kiválasztotta a számára megfelelőket, akkor a terem közepén (vagy egy mozgásra alkalmas helyen) készítsünk egy kört! Vegyük sorra az egyes képeket, és nézzük meg, hogy milyen tevékenységeket választottak, amiben jónak érzik magukat, vagy szívesen végzik! Kérjük meg a gyermekeket, hogy amikor egy-egy képet veszünk sorra, akire az a tevékenység, erősség jellemző, álljon oda a körbe! Még hatékonyabb, ha a képeket kinyomtatjuk, és megállító táblákat készítünk belőlük. A hittanoktató mindig azt a táblát tartja föl, amelyik soron következik – a gyermekek pedig hozzá mennek oda. Mindenképpen beszéljessünk arról a csoporttal, hogy melyik képen mi van, miért éppen azt szeretik, mi az egyéni erősségük abban! Ha minden kép végére értünk, föltétlen térjünk ki arra, hogy mi a közös a	A feladat elvégezhető a TKGY 94. oldalán vagy a TKEI 110. oldalán található 7. feladattal is. Mindenképpen ezzel a feladattal kezdjünk! A 9 darab körben látható kép mindegyike egy-egy intelligenciaterület/egyéni erősséget jelöl, amelyek részletes leírását a valláspedagógiai szempontokban említett cikkekben találhatják a pedagógusok. A gyermekeknek természetesen nem szükséges az intelligenciák hivatalos nevét elmondani. Ezek a következők: TKGY 92. o., TKEI 108. o.: • hangszerek: zenei intelligencia • hátizsákos kép: természeti intelligencia • sportszerek: testi-mozgásos intelligencia • matematikai feladat: matematikai-logikai intelligencia • fiú beszél a többiek előtt, akik figyelnek rá: kapcsolati intelligencia TKGY 93. o., TKEI 109. o.: • rajzszerke: vizuális-térbeli intelligencia • könyv és betűk: nyelvi, verbális intelligencia • napló: önismereti intelligencia • kerti szerszámok: természeti intelligencia

	csoportban! Melyek a közös erősségek, és milyen érzés látni azt, hogy valaki hasonló dolgokat szeret/hasonló dolgokban jó, mint mi magunk vagyunk. Aranymondás tanulása „Mert nem az a fontos, amit lát az ember. Az ember azt nézi, ami a szeme előtt van, de az Úr azt nézi, ami a szívben van.” 1Sám 16,7 Otthon készítsük el egy nagy lapra az aranymondást olyan módon, hogy betűk hiányoznak belőle! (Akár szünetben a táblára is felírható, ha a táblát le lehet takarni eddig a feladatig.) Kérjük meg a csoportot, hogy egészítsék ki a szavakat! Ha az egész aranymondás olvasható, akkor többször olvassuk el együtt, és beszéljük meg, hogy mit jelent az Ige! Aranymondás tanítása mozgással: <i>Nem az a fontos</i> – ujjunkkal tiltakozó mozdulatot teszünk <i>amit lát az ember</i> – két ujjunkkal a szemünkre mutatunk <i>Az ember azt nézi</i> – mutassunk két kézzel magunkra <i>ami a szeme előtt van</i> – mutassunk a két szemünkre <i>de az Úr azt nézi</i> – mutassunk az ég felé <i>ami a szívben van.</i> – rajzoljunk egy szívet a szívünk fölé! Isten számára értékesek vagyunk! Végezzük el a következő feladatot a bibliai Ige segítségével! • Kérjük meg a gyermekeket, hogy mindenki keressen párt magának! • Együtt mondjuk el a megtanult aranymondást! • Válaszoljanak a következő kérdésre: Milyennek látod a	Figyeljünk oda arra, hogy folyamatosan bátorítsuk a gyermekeket, hogy merjék felismerni a saját erősségeiket, és semmiképpen ne gúnyoljanak ki senkit a csoportból! Megjegyzés: Ha táblára írtuk fel az aranymondást, akkor a kész szöveg után, 2–3 alkalommal való elolvasást követően a csoport közösen mondja el az Igét, amiből minden elmondás után 1–1 szót kitörlünk! Ha külön lapon szerepelt, akkor valamilyen mozgást kössünk az aranymondáshoz! A tevékenység elvégezhető 6. feladat segítségével is. Mindenképpen beszéljük meg a csoporttal, hogy ne gúnyolják ki a másikat, és gondoljanak arra, hogy a korábbi feladatban mennyi hasonlóság volt közöttük! Most már csak belső tulajdonságokat, erősségeket kérjünk tőlük!
--	--	---

	párodát? Mondj róla legalább öt külső tulajdonságot! Válaszoljanak a következő kérdésre! Isten sokkal többet lát, mint a mi külső tulajdonságaink. Milyen pozitív belső tulajdonságait láthatja a párodnak? Sorolj fel legalább ötöt!	
Énekjavaslatok (alternatívák)*	„Köszönöm, köszönöm...” (TKGY 145. o. 12. ének, TKEI 161. o. 12. ének) „Csak nyisd ki a szíved...” (TKGY 150. o. 20. ének, TKEI 166. o. 20. ének) „Kész az én szívem, Istenem...” (TKGY 140. o. 5. ének, TKEI 156. o. 5. ének) BS 186: „Urunk, ez a hála napja...” Az ének elérhető a következő linken: http://gyerekoldal.reformatus.hu/honlapok/enekszoveg/dicser/enek46.htm BS 150: „Dicsérje szent nevét...” – kánon	
Házi feladat	Az óra során mindenki kiválasztotta azt a 3 erősséget, amiben ő saját magát jónak tartja. Kérjük meg a gyermekeket, hogy egy héten keresztül mindennap tudatosan használják valamilyen jó dologra: másoknak való segítségére stb. az erősségüket. Erről készítsenek feljegyzést, amit a következő órán adhatnak be!	Ha a csoport légköre megengedi, akkor akár a következő órán fel is olvashatják ezeket a feljegyzéseket. Ha nem, akkor csak a hittanoktátónak adják oda.

TOVÁBBI ÖTLETEK

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

TKGY 92–93. o., TKEI 108–109. o.

A képen látható: Egy fiú és egy lány „értékeit” látjuk köralakban ábrázolva.

A szöveg: Ismeretközlő szöveg, melyben arról olvashatunk, hogy mindenkinek van valamilyen tehetsége, értéke, ezért értékesnek kell tartanunk magunkat és másokat is.

Instrukció a kép-olvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

- Olvassátok el a szöveget! Mi a talentum?
- Nézzétek meg a képeket! A fiú miben érzi magát értékesnek? A lány?

- Te is gondold végig a te értékeidet és legyél hálás érte Istennek!

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz:

Aranymondás: „Mert nem az a fontos, amit lát az ember. Az ember azt nézi, ami a szeme előtt van, de az ÚR azt nézi, ami a szívben van:”

- Miért nem az a fontos, amit az ember a szemével lát?
- Elegendő, ha csak a külső alapján jellemzünk valakit? Miért?
- Mi szükséges ahhoz, hogy valakit jobban megismerjünk?
- Mit jelent az, hogy...” az ÚR azt nézi, ami a szívben van?”

1. A sokrétű intelligenciával és katechetikai felhasználásával kapcsolatban olvasható bőséges ötlettár elérhetősége:

https://www.refpedi.hu/documents/4405/sokrete_intelligencia_cikk.doc

https://www.refpedi.hu/documents/4406/MRN_XIII.2.Egyenisegre_hangolva1.doc

https://www.refpedi.hu/documents/4407/Lehet-e_mindenki_tehetseges_MRN_tanulmany.doc

2. Hálaadó imádság az intelligenciák felhasználásával. A „Miben vagy jó?” feladat elvégzése után osszuk csoportba a diákokat úgy, hogy az azonos erősséggel (intelligenciával) rendelkezők egy csoportba kerüljenek! Kérjük meg őket, hogy készítsenek el egy hálaadó imádságot, melyben:

- az erős önismereti intelligenciájú diákok ötletet adnak, hogy miért lehetnek hálásak Istennek,
- az erős verbális-nyelvi intelligenciával rendelők fogalmazzák meg az imát,
- a jó zenei intelligenciájú diákok megpróbálnak dallamot kapcsolni hozzá (vagy ritmust, tapsot, stb.),
- a jó testi-mozgásos intelligenciájú diákok valamilyen mozgást kapcsolnak hozzá,
- az erős vizuális intelligenciájú diákok készítenek egy rajzot az imához vagy valamilyen képi kifejezőeszközt,
- az erős matematikai-logikai intelligenciájú diákok minden részfázisban segítenek, hogy összhangban legyen a szöveg, a dallam, a mozgás és a képi kifejezőeszköz,
- a jó kapcsolati intelligenciájú diákok közül válasszunk valakit, aki a részfolyamatokat, vagy az egészet irányítja.

3. A barátság ajándék – hangulatkeltő játék

Cél: a tanulók ismerjék fel saját és társaik értékét (talentumait).

Eszközök: néhány kártya befejezetlen mondatokkal:

- szeretek együtt lenni a barátaimmal, mert
- megpróbáltam összebarátkozni valakivel, amikor....
- szeretem a barátomnak a ... tulajdonságát
- meghallgatom a barátomat, mert..... fiú / lány

A játék menete: a tanulók körben ülnek, egyik résztvevő átadja a másiknak, úgy, hogy a külső kártyán lévő mondatot befejezi és a kártyát a csomag aljára teszi. Aki nem tudja a felső kártya mondatát befejezni, az kimarad a játékból.

Forrásanyag: Laura Blanco-Silvia Carbonell: Erények és értékek. Kálvin Kiadó, Budapest. 2005.